

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 1/2007 rd**

**Regeringens proposition med förslag till lag om
statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer**

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 april 2007 en proposition med förslag till lag om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer (RP 1/2007 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Marja-Riitta Pönkä, undervisningsministeriet
- överinspektör Hanna Onwen-Huma, social- och hälsovårdsministeriet
- sekreterare Jussi Aaltonen, delegationen för jämlikhetsärenden
- generalsekreterare Tanja Auvinen, Kvinnoorganisationer i samarbete NYTKIS rf
- generalsekreterare Leena Ruusuvaori, Kvinnoorganisationernas Centralförbund rf.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en lag om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer. I statsbudgeten ska det årligen tas in ett anslag för verksamheten i de kvinnoorganisationer som nämns i lagen. De främjar jämställdhet och är kanaler för samhälls- påverkan. Enligt propositionen är undervisningsministeriet statsbidragsmyndighet. I övrigt ska bestämmelserna i statsunderstödslagen tillämpas på statsbidragen.

Ärendet initierades av riksdagens 100-årsjubileumskommitté. Till kommittén hör dels talmannen och vice talmännen, dels ordförandena i alla riksdagsgrupper. Tidtabellen för att behandla propositionen i riksdagen är uppgjord så att den föreslagna lagen kan godkännas i riksdagens jubileumsplenum den 23 maj 2007 i samband med riksdagens hundraårsfestligheter.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2008.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Lagförslaget om statsbidrag till vissa kvinnoorganisationer är utarbetat på initiativ av kommittén för riksdagens hundraårsjubileum. Det är av-

sett att bli godkänt i riksdagens jubileumsplenum den 23 maj 2007 i samband med riksdagens hundraårsfestligheter.

För hundra år sedan fattade finländarna ett beslut som gick till världshistorien. Alla medborgare, män och kvinnor, som fyllt 24 år fick rätt att rösta och ställa upp som kandidater i lantdagsvalet. Nitton kvinnor, de första kvinnliga ledamöterna i historien, blev invalda i lantdagen vid det första valet på våren 1907.

Det hade inte varit möjligt utan en gemensam vilja i det civila samhället och bland de stora folkrörelserna. I slutet av 1800-talet uppstod det i Finland en del stora folkrörelser så som nykterhetsrörelsen, idrottsrörelsen, den politiska och fackliga arbetarrörelsen samt ungdomsföreningsrörelsen. Vid sekelskiftet började de politiska partierna ta form. Allt fick sin början i den stora bildningsreformen på 1800-talet då folkskolorna, medborgarinstituten och arbetarinstituten inrättades. Tumultet i Ryssland 1905 blev en bidragande faktor till demokratins frammarsch i Finland.

De finländska kvinnorna har traditionellt medverkat i att försörja familjen. Det var en orsak till att rösträtt och valbarhet för kvinnor infördes. Kvinnorna fick ökad självständighet i och med lagstiftningen som tillförsäkrade dem rätt att ära jord, den protestantiska religionen, friheten för bönder och nybyggarsamhället där små gårdar var dominerande och där makarna tvingades arbeta tillsammans. För att försörja familjen måste makarna göra likvärdiga arbetsinsatser i jordbrukssamhället, liksom i många fall än i denna dag.

De äldsta finländska kvinnoorganisationerna för jämställdhet och aktivitet i samhället är grundade på 1880-talet. Kvinnoorganisationernas Centralförbund grundades 1911.

Kvinnorganisationerna har nu i över hundra års tid arbetat för jämställdhet och medborgarinflytande. Enligt utskottet är det betydelsefullt att deras uppbyggande insatser för det finländska samhället och demokratin erkänns och lyfts fram i riksdagens jubileumspenium i form av ett beslut att permanenta statsbidraget till organisationerna.

Folkrörelser som påverkar samhälleliga och politiska processer betraktas idag som ett viktigt, nödvändigt och bestående element i det mo-

derna demokratiska samhället. Jämställdheten mellan könen är en av de grundläggande värderingarna i det finländska samhället och i EU.

Jämställdheten ligger i samhällets intresse och kvinnoorganisationernas arbete för ökad jämställdhet är ett bra exempel på det. Kvinnoorganisationernas Centralförbund och Kvinnoorganisationer i samarbete arbetar för jämställdheten i samhället. Arbetet går inte bara ut på att stärka kvinnornas ställning utan det har både direkta och indirekta positiva effekter också på männens liv. Många reformer som kvinnoorganisationerna driver på är till nytta för männen också. En tredjedel av klagomålen till jämställdhetsombudsmannen kommer från män. Då ogrundade visstidsanställningar görs om till ordinarie anställningsförhållanden drar visstidsanställda män lika mycket nytta av det som kvinnor. Män har också nytta av att kvinnorna får det bättre ställt i samhället, framför allt ensamstående pappor och män som arbetar i kvinnoindominerade branscher.

Det ligger i allas intresse att samhället inte betraktas ur ett könsneutralt perspektiv. Både kvinnor och män ställs inför utmaningar i livet. Det är viktigt att vara medveten om sociala fallgropar och osynliga glastak så att människor inte blir särbehandlade på grund av sitt kön. Tack vare kvinno- och mansforskningen, som har sitt ursprung i kvinnoorganisationernas verksamhet, behandlas mannen i dagens samhällsdebatt som kön. Det gör det möjligt att ta fram redskap för att upptäcka särdrag i männens liv och hitta lösningar för att öka välfärden bland män.

De knappa ekonomiska resurserna försvårar kvinnoorganisationernas arbete för att kvinnor ska få bättre möjligheter till medinflytande och påverkan. Organisationerna måste nödvändigtvis ha tillräckliga ekonomiska resurser för att fullt ut kunna delta i samhällsdebatten, informera om jämställdhetsfrågor, skriva och låta skriva utredningar, bereda motioner och ställningstaganden samt delta i internationellt samarbete. Statsbidraget till kvinnoorganisationer höjdes senast 2001. Statsbidraget till kvinnoorganisationer som arbetar för jämställdhet uppgår för närvarande till sammanlagt 193 000 euro, varav

109 000 euro är avsatt för Kvinnoorganisationernas Centralförbund och 84 000 euro för Kvinnoorganisationer i samarbete.

Statsbidraget har varit på samma nivå i flera år. Men internationaliseringen och förändringarna i samhället kräver ökade insatser av organisationerna.

FN:s fjärde världskonferens om kvinnofrågor hölls 1995. Finland har förbundit sig att iaktta den handlingsplan som godkändes vid konferensen, den s.k. handlingsplanen från Peking. Enligt den ska FN:s medlemsländer tillförsäkra kvinnoorganisationerna möjlighet att bedriva verksamhet och finansiera verksamheten som en integrerad del av ett dynamiskt och demokratiskt medborgarsamhälle. Statsminister Matti Vanhanens andra regering har i sitt program

skrivit in ökade resurser för kvinnoorganisationer som arbetar för jämställdhet.

Så här under demokratins jubileumsår är det mycket påkallat att ge kvinnoorganisationerna erkänsla för deras värdefulla arbete och samtidigt bidra till en bättre jämställdhet och demokrati genom att permanenta och stärka finansieringen så att verksamheten säkert kan fortsätta. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 10 maj 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Susanna Haapoja /cent
Hannakaisa Heikkinen /cent
Anna-Maja Henriksson /sv
Arja Karhuvaara /saml
Merja Kuusisto /sd
Esa Lahtela /sd (delvis)

Jari Larikka /saml
Markus Mustajärvi /vänst
Sanna Perkiö /saml
Paula Sihto /cent
Katja Taimela /sd
Tarja Tallqvist /kd
Jyrki Yrttiaho /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.